

รางวัลความสำเร็จสูงสุด
ด้านการพัฒนามนุษย์

เฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

รางวัลความสำเร็จสูงสุด ด้านการพัฒนามนุษย์

รางวัลความสำเร็จสูงสุด ด้านการพัฒนามนุษย์ เป็นรางวัลที่สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อมอบแด่ บุคคลดีเด่น ที่ได้อุทิศตนตลอดช่วงชีวิต ในการสร้างความกระจำต่อสาระสำคัญของการพัฒนา และแสดงรูปธรรมในทางปฏิบัติ อันเป็นคุณูปการที่ผลักดันความก้าวหน้าในการพัฒนาคนทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค หรือระดับโลก ปีนั้นับเป็นครั้งแรกที่ยูเอ็นดีพีก็ทำการมอบรางวัลเกียรติยศดังกล่าว

ในปีที่ผ่านมา ยูเอ็นดีพีได้มอบรางวัลเชิดชูเกียรติด้านการพัฒนาคนประเภทอื่นๆ เช่น รางวัล Mahbub ul Haq Award ซึ่งจะมีการพิจารณาทุกสองปี สำหรับผู้นำระดับประเทศหรือระดับโลกที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน ซึ่งในปี ๒๕๔๕ ได้มอบให้แก่ประธานาธิบดีเฟอร์นันโด เฮอร์นันโด เฮอร์นันโด คาร์โดโซ ของประเทศบราซิล และในปี ๒๕๔๗ มอบให้แก่นายเฟลิเซล ฮาซัน อาเบ็ด ผู้ก่อตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนที่ใหญ่ที่สุดด้านการพัฒนาชนบทของบังกลาเทศ (Bangladesh's BRAC) นอกจากนี้ ยังมีรางวัลอีกห้าประเภทสำหรับผลงานดีเด่นด้านการจัดทำรายงานการพัฒนานคนของแต่ละประเทศ

การพัฒนานคนให้ความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นเป้าหมายศูนย์กลาง ด้วยการเสนอทางเลือกที่ไม่อยู่ในกรอบเดิมของกระบวนการพัฒนาซึ่งจำกัดอยู่เฉพาะเป้าหมายความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคนอย่างยั่งยืน เป็นเรื่องของการขยายโอกาส และสร้างเสริมขีดความสามารถในการเลือกที่จะมีชีวิตยืนนานด้วยการมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง เป็นบุคคลากรที่มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนานคนจึงมีอาจจะเลยโอกาสที่เท่าเทียมกัน ในการพัฒนาความเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีเสรีภาพด้านการเมือง ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต

เพื่อสนับสนุนกระบวนการพัฒนาดังกล่าว ยูเอ็นดีพีได้จัดทำรายงานการพัฒนานคน (Human Development Report) ขึ้นเป็นประจำทุกปี รวมทั้งดำเนินโครงการพัฒนาในประเทศต่างๆ จำนวน ๑๖๖ ประเทศทั่วโลก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช - พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาคน

รางวัลความสำเร็จสูงสุด ด้านการพัฒนาคน เป็นรางวัลชิ้นแรกของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อทูลเกล้าถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ยูเอ็นดีพีได้ตระหนักถึง คุณูปการอันใหญ่หลวง จากพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงทุ่มเทให้แกการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของปวงชนชาวไทย จึงขอทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายรางวัลสูงสุดด้านการพัฒนาคน เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสแห่งการเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปีในปีนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทุ่มเทตราครุฑพระวรกาย เพื่อความอยู่ดีมีสุขของพสกนิกรทั่วประเทศ นับแต่วันแรกที่ขึ้นครองสิริราชสมบัติตั้งพระราชดำริต่อประชาชนชาวไทยว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ตลอด ๖๐ ปีครองราชย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงงานด้านการพัฒนาชนบทเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนผู้ยากไร้ทั่วประเทศ สำหรับพระองค์ท่านแล้ว พสกนิกรคือลำดับความสำคัญแรก พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปในถิ่นทุรกันดารห่างไกลทุกหนแห่ง เพื่อทรงเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขของราษฎร จนได้รับการกล่าวขานว่า พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์นี้ได้ประทับรอยพระบาทไปทั่วแผ่นดินไทยมากกว่าพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ที่ผ่านมา

โครงการในพระราชดำริที่มุ่งเน้นการเกษตรขนาดเล็ก ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วมและภัยแล้ง ได้ยังประโยชน์นานับประการต่อประชาชนนับล้านในชนบทโดยมิได้มีการแบ่งแยกสถานะเชื้อชาติ และศาสนา

นอกจากนั้น ความสำเร็จของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงในภาคเหนือ ซึ่งเปลี่ยนโฉมหน้าแหล่งปลูกฝิ่นที่ใหญ่ที่สุดให้กลายเป็นแปลงปลูกพืชเมืองหนาวทดแทน ได้ยังประโยชน์มหาศาลต่อชนเผ่าต่าง ๆ ในเทือกเขาสูง ตามแนวชายแดนไทย พม่า ลาว ในการพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืน สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา

ในด้านการพัฒนาสังคม พระองค์ทรงก่อตั้งมูลนิธิต่างๆในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อสนับสนุนงานด้านสุขอนามัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก มีการรณรงค์กำจัดโรคโปลิโอ ลดภาวะการขาดไอโอดีน ลดจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อน รวมทั้งการเสริมสร้างโอกาสสู่ช่องทางการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตลอดจนการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กกำพร้า เป็นต้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติในพระราชกรณียกิจเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาราษฎร์อยู่เป็นนิจสิ้น คุณูปการต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปรากฏชัดเจนด้วยพระปรีชาในการเป็นนักคิดของพระองค์ท่าน ที่ได้พระราชทานปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งถึงแนวทางการพัฒนาที่เน้นความสมดุล องค์กรวม และยั่งยืน โดยเน้นหลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอที่จะต้านทานและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยใช้ความรู้ อย่างรอบคอบ ระมัดระวัง และมีสำนึกในคุณธรรม แนวทางปฏิบัตินี้ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้จ่ายและบริโภคที่เหมาะสมพอควร และการกระจายความเสี่ยงในการผลิตให้มีความหลากหลาย ปรัชญาการพัฒนาดังกล่าว เป็นหลักคิดและปฏิบัติที่สามารถ ประยุกต์ใช้ได้กับปัจเจกบุคคล ชุมชน แม้กระทั่งองค์กรธุรกิจ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ในภาครัฐ และที่สำคัญ ได้สร้างกระแสความสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวงการนักพัฒนาระดับโลก และมีส่วนช่วยยกระดับกระบวนการทัศน์การพัฒนาคนอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของยูเอ็นดีพี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความรู้และนวัตกรรมที่เอื้อต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน ด้วยการสร้างศูนย์กลางการพัฒนาในที่ต่างๆ ทั่วประเทศ พระองค์ทรงเน้นการวิจัยประยุกต์และหาบทพิสูจน์โดยทดลองจากการปฏิบัติที่เป็นจริง ซึ่งต้องคำนึงถึงความสอดคล้องต่อสภาพภูมิสังคมที่หลากหลายในพื้นที่เป้าหมาย

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ต่อการสนับสนุนและพัฒนาระบบประชาธิปไตย การสร้างความเป็นธรรม สันติภาพ และความสมานฉันท์ของคนในประเทศ ทรงเป็นเสาหลักของเสถียรภาพที่มั่นคงก้าวหน้าประเทศให้ข้ามผ่านวิกฤติครั้งสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทย ในฐานะที่เป็นอัครศาสนูปถัมภก พระองค์ให้ความสนพระราชหฤทัยอย่างเท่าเทียมกันในอันที่จะปกป้องคุ้มครองประชาชนของพระองค์โดยไม่แบ่งแยกการนับถือศาสนาและหมู่เหล่า

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) เป็นองค์กรพัฒนาในเครือขององค์การสหประชาชาติ มีภารกิจหลักได้แก่ สนับสนุนผลักดัน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดี ยกระดับและเชื่อมโยงประเทศต่างๆ สู่เครือข่ายการเสริมสร้างและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ และ สนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่า ยูเอ็นดีพี มีสำนักงานตั้งอยู่ใน ๑๖๖ ประเทศ ดำเนินโครงการพัฒนา ซึ่งกำหนดจากความต้องการของเจ้าของประเทศในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาที่ท้าทายทั้งในระดับประเทศ และระดับโลก ภารกิจสำคัญของ ยูเอ็นดีพี คือการสนับสนุนประเทศต่างๆ ดังกล่าวในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ภายในปี ๒๕๕๘

ในประเทศไทย ยูเอ็นดีพีเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานองค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ประชาสังคม และสถาบัน การศึกษา ในการพัฒนาองค์ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความชำนาญพิเศษในกระบวนการ การพัฒนาที่ยั่งยืน ในฐานะที่เป็นองค์กร เครือข่ายของสหประชาชาติ ยูเอ็นดีพี เปรียบเสมือนประตูสำหรับประเทศไทยสู่เวทีนานาชาติ ในการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์จากผู้ชำนาญการที่มี ประสบการณ์สั่งสมจากการพัฒนา ทั้งในประเด็นทางนโยบายและผลสำเร็จของการดำเนินการพัฒนาในประเทศอื่นๆ ในทางกลับกัน ประเทศไทย เป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาที่สำคัญสำหรับยูเอ็นดีพี ในการช่วยเหลือประเทศต่างๆ โดยอาศัยฐานความรู้ และประสบการณ์ในการพัฒนาของ ประเทศไทย

ยูเอ็นดีพี มีโครงการความร่วมมือกับประเทศไทยในประเด็นหลัก อันได้แก่ (๑) สนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลในระบบประชาธิปไตยและ กระบวนการกระจายอำนาจ (๒) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (๓) ส่งเสริมการแก้ปัญหาเอชไอวีเอดส์ ที่มีประสิทธิผล โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน (๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพของการติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาคน ซึ่งประเมินจากตัวชี้วัดความยากจน สุขอนามัย การศึกษา สิ่งแวดล้อม และความเท่าเทียมหญิงชาย ด้วยการสนับสนุนข้อมูลเชิงนโยบายที่มีหลักฐานสนับสนุน ทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาคและ ส่วนท้องถิ่น และ (๕) สนับสนุนประเทศไทยก้าวสู่บทบาทใหม่ในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศ กำลังพัฒนาอื่นๆ